

PVV-oproep opportunistisch of gerechtvaardigd?

Kunstgras en competitievervalsing: de discussie duurt voort

Spelers van het Nederlands U17-elftal speelden tijdens het WK U17 in Peru in 2005 hun wedstrijden op kunstgras.

PVV-Kamerlid Richard de Mos roept, namens zijn fractie, minister Schippers van Sport op om bij de KNVB aan te dringen op een enquête over kunstgras in het (betaald) voetbal. Volgens De Mos werkt kunstgras competitievervalsing in de hand.

Auteur: Guy Oldenkotte

Het verzoek van De Mos volgt op uitlatingen van zowel een speler van Ado Den Haag als trainer John van den Brom van dezelfde club. Beiden zouden zo hun bedenkingen hebben over kunstgras voor voetbal en zelfs van mening zijn dat clubs met kunstgras een thuisvoordeel hebben, waardoor competitievervalsing in de hand wordt gewerkt. Nederland is internationaal koploper wanneer het gaat om dichtheid van kunstgrasvelden met circa 1.150 kunstgras voetbalvelden die worden gebruikt door amateurvoetbalverenigingen.

Excelsior

Het betaald voetbal in Nederland kent zes clubs die hun thuiswedstrijden spelen op kunstgras. FC Zwolle, AGOVV, FC Volendam en SC Cambuur in de Jupiler League en Heracles Almelo en Excelsior in de Eredivisie. De laatste club die de stap naar kunstgras maakte, is Excelsior. Algemeen Directeur Simon Kelder van Eredivisie club heeft een duidelijke mening over de oproep van De Mos. "Die man is volslagen gek. Als we op elke idiote opmerking moeten reageren, dan zullen

we onze handen vol hebben." Volgens Kelder is Excelsior bij de keuze voor kunstgras niet over één nacht ijs gegaan. "We moesten kiezen tussen veldverwarming en kunstgras en het laatste bleek goedkoper en praktischer uit te pakken. De spelers hebben de gelegenheid gehad om diverse velden te testen, waarna we een keuze hebben gemaakt. Ik durf te stellen dat wij het beste kunstgrasveld hebben dat verkrijgbaar is." Volgens Kelder zijn de kamervragen overbodig. Ook de voorzitter van de Vereniging van Contractspelers, Danny Hesp, weet niet precies wat hij ervan moet zeggen. "Het is wel zo dat de meningen verdeeld zijn. Momenteel vinden de aanvoerders van teams in het betaald voetbal kunstgras het minst goede wanneer ze een veld beoordelen," zegt de man die namens de vereniging de afgelopen zes jaar regelmatig actie heeft gevoerd tegen kunstgras in het betaald voetbal. "Spelers geven aan dat ze moeite hebben met omschakelen van natuurgras naar kunstgras. Maar of het nu echt een voordeel oplevert, is niet te bewijzen. Ik weet daarom niet echt wat ik met deze oproep aan moet."

Bovenop de ontwikkelingen

Na enig aandringen is de KNVB bereid ook te reageren. "Kunstgras dat voldoet aan het Fifa Quality Concept (Two Star/One Star) is geaccrediteerd in de nationale, Europese en internationale competitie", laat woordvoerder Tonny Dijkhuizen namens de voetbalbond weten. Dijkhuizen merkt daarbij op dat kunstgras continue onderwerp is van onderzoek. "Nationaal en internationaal worden er onderzoeken uitgevoerd om kunstgras te verbeteren, waarbij nog meer aandacht uitgaat naar de beleving van de speler. Op dit moment participeert de KNVB in een onderzoek van Fifa naar de beleving van betaald voetballers op kunstgras." Dijkhuizen verwijst tevens naar andere recente onderzoeken, waaronder 'Kwaliteitszorg onderzoek kunstgras', waarbij gekeken werd naar de sporttechnische eigenschappen vijf jaar na aanleg en de relatie tussen onderhoud, intensiteit van betreding en de kwaliteit van het veld en het onderzoek 'Zo groen als kunstgras'. Het laatste onderzocht de ervaringen en beleving van speler, gemeenten en verenigingen op kunstgras. Dijkhuizen wijst tevens op de

Competitievervalsing via velden is niet inherent aan kunstgras.

Het Luzniki-stadion in Moskou had de primeur voor de eerste Champions League-wedstrijd op kunstgras. Het stadion wordt, naar verwachting, ook gebruikt tijdens het WK 2018.

nieuwe gebruiksnorm voor kunstgras voetbalvelden die van kracht werden in 20110. "Dit is een norm voor bestaande kunstgrasvelden (aangelegd en gecertificeerd na 1 juli 2010), die aangeeft tot wanneer een veld veilig en 'blessurevrij' te gebruiken is. De norm bekijkt of bepaalde typen blessures zijn toe te schrijven aan het spelen op kunstgras en of er een minimum moet worden beschreven voor de dikte van het rubber-infill, zodat er minder blessures kunnen ontstaan en het nog prettiger spelen is op kunstgras (beleving)."

Onderzoek al gedaan

Strikt genomen is het verzoek van De Mos totaal overbodig. De afgelopen jaren hebben diverse onderzoeken, zowel in Nederland als op internationaal niveau, aangetoond dat het spel niet wezenlijk verandert en dat van voordeel geen sprake is. Tijdens het Turf en Grass congres in de Rai in Amsterdam, in december vorig jaar, stond Blake Wooster van Pro Zone stil bij de resultaten van een onderzoek dat werd verricht in opdracht van Fifa. "Doordat er de afgelopen jaren verschillende Fifa-toernooien hebben plaatsgevonden op kunstgras en dankzij een ruime keuze aan stadions met een kunstgrasveld was Fifa van mening dat het tijd was om onderzoek te verrichten naar de gevolgen voor het spel. Onze opdracht was om een vergelijkend onderzoek te doen naar wedstrijden gespeeld op natuurgras en naar wedstrijden gespeeld op kunstgras." In Nederland werden daarom statistieken verzameld van alle wedstrijden in het Polman-stadion en de

wedstrijden in de Galagenwaard. De stadions hebben respectievelijk een kunstgras- en een natuurgrasveld.

"Elk balcontact en spelelement van de afzonderlijke spelers van de bezoekende club werd vastgelegd. Dit liep soms op tot bijna drieduizend notaties per speler per wedstrijd." Volgens Wooster zijn de resultaten van het onderzoek duidelijk. "Er is nauwelijks verschil tussen het soort van aantal blessures op kunstgras en het spel verandert als zodanig niet of nauwelijks. Ook de effectieve speeltijd is niet anders. De spelers dribbelden, tackleden en speelden de bal vrijwel hetzelfde op kunstgras als dat ze op natuurgras deden." Toch erkent Wooster dat het onderzoek aantoonde dat er ook verschillen zijn. "In Nederland werd de bal vaker rondgespeeld. Het spel op kunstgras bleek ook vaker te leiden tot een aanvallende speelstijl." Het laatste zou het gevolg kunnen zijn van de voorspelbaarheid van het veld maar, zo erkent Wooster, heeft niks te maken met een thuis voordeel.

Oude wonden?

De discussie over gebruik van kunstgras in (betaald) voetbal loopt al sinds clubs in de Engelse Premier League midden jaren '80 experimenteerden met de alternatieve ondergrond die, tot dan toe, enthousiast was ontvangen in met name de hockeysport. Sinds de introductie van kunstgras specifiek voor voetbal is de discussie langzaam weggeëbd. De oproep van De Mos heeft, in tegenstelling tot het verleden, de

kunstgrasindustrie nauwelijks weten te verleiden tot een reactie. Waar bedrijven in de kunstgrasindustrie tot enkele jaren geleden nog krampachtig in de tegenaanval gingen, lijken de vragen van De Mos ditmaal meer op de lachspieren te werken dan dat ze daadwerkelijk serieus worden genomen. "De hele publicatie waarmee alles in gang is gezet is niet meer dan een flauwekulartikel," classificeert Theo Ceelen van Ceelen Sport Constructies het verhaal. "Kunstgras is tegenwoordig alom geaccepteerd. Waar vroeger kunstgras voornamelijk werd aangelegd om te dienen als trainingsveld, zien we steeds vaker dat clubs besluiten het hoofdveld door kunstgras te vervangen. Vorig jaar was 50 procent van onze installaties een installatie op een hoofdveld." Volgens Ceelen werkt de discussie de kunstgrasindustrie alleen maar in de hand. "Tot enkele jaren geleden ging de discussie veel vaker op inhoud en over de kwaliteit. Tegenwoordig is het meer de emotie. Ik durf te stellen dat de huidige kunstgras voetbalvelden nagenoeg perfect in staat zijn om een perfect natuurgrasveld na te botsen. Het enige verschil is dat je een perfect natuurgrasveld slechts een dag per jaar hebt, terwijl je dat met kunstgras ruim 300 dagen per jaar hebt."

Praktische overwegingen

De keuze voor kunstgras is er louter een uit praktische overwegingen en niet om speltechnische overwegingen, stelt Ceelen. "Wij zeggen altijd dat degene die zich een natuurgrasveld kan permitteren (financieel) een natuurgrasveld moet behouden. Maar niemand heeft 25 duizend

Dankzij kunstgras kunnen hoofdvelden vaker worden gebruikt.

euro per jaar over om een goed wedstrijdveld te onderhouden. Een stadionveld komt zelfs op 50 duizend euro onderhoudskosten.”

Competitievervalsing is, stelt Ceelen, niet iets dat unique is voor kunstgras. “Het is alom bekend dat clubs die technisch vaardige clubs op bezoek krijgen hun velden een week niet onderhouden om zo een voordeel te behalen. De meeste voetbalvelden verkeren in slechte toestand, met uitzondering van die van Ajax, PSV en Feijenoord misschien. Maar verder is het treurig gesteld. Afgelopen weekend nog haalde een penalty de doellijn niet vanwege het losse zand. Dat is pas competitievervalsing”, zegt Ceelen. Voor natuurgrasvelden zijn er, in tegenstelling tot kunstgras, geen kwaliteitseisen vastgelegd. Van kunstgras wordt daarentegen jaarlijks de kwaliteit opnieuw vastgesteld die vergelijkbaar moet zijn met een natuurgrasveld in optimale conditie. Kunstgrasvelden die niet aan die eis voldoen, mogen niet worden gebruikt voor competitiewedstrijden. Ceelen vermoedt daarom een politieke reden achter de actie, temeer daar bekend is dat De Mos fervent aanhanger is van Ado Den Haag. “Waarschijnlijk heeft iemand die van natuurgras houdt, de PVV voor het karretje gespannen en in tijden van verkiezingen werkt dit altijd.”

Gratis advies

Nigel Fletcher, voorzitter van de European Synthetic Turf Organisation (een verbond van toeleveranciers in de kunstgrasindustrie) heeft

een duidelijk advies voor De Mos. “We zouden hem graag uitnodigen om het bewijs te komen zien. Sport en emotie zijn nauw verbonden, maar de ervaringen voor wat betreft de nieuwe generatie kunstgras voetbalvelden zijn positief in heel Europa.” Volgens Fletcher speelt kunstgras in de breedtesport een rol die de vraag over competitievervalsing overstijgt. “We weten uit ervaring dat de duurzaamheid en de mogelijkheid om het hele jaar door gebruik te maken van kunstgras wereldwijd heeft bijgedragen aan sterkere banden tussen verenigingen en de gemeenschap.” Dat daarom juist in Nederland een politicus zich sterk maakt om de ondergrond te verbieden bevreemdt hem. “Nederland is een internationaal voorbeeld voor wat betreft die sterke band tussen club en leden. De proactieve rol van de KNVB voor de acceptatie van kunstgras heeft daar zeker een rol in gespeeld en ertoe bijgedragen dat de sport nog populairder is geworden dan dat die was.”

Begin februari heeft Richard de Mos de minister per brief gevraagd of ze:

- Bekend is met het bericht ‘Mij doe je hier geen plezier mee’, een publicatie die verschijnt in de Haagsche Courant.
- Of ze de mening deelt van Ado Den Haag-trainer John van den Brom dat clubs met kunstgras een thuisvoordeel hebben en, indien zo, dat ze daarmee erkent dat er sprake is van competitievervalsing.
- Of de Minister op de hoogte is van de vurige wens van sommige spelers om gras niet te vervangen door kunstgras en, indien zo, of ze in dat geval gaat aandringen bij de KNVB op het houden van een enquête onder de spelers om daarmee een oordeel te krijgen.
- Of de Minister bereid is om bij een negatieve uitkomst er bij de KNVB op aan te dringen om competitievervalsing te voorkomen door alle clubs in het Nederlandse betaalde voetbal op echt gras te laten spelen.
- De Mos heeft de minister ook gevraagd om in haar onderzoek te kijken naar voetbal op amateurniveau.